

Arabihevosiä pidetään usein vain yhden ihmisen hevosina ja vähintäänkin epäsovivina ratsastuskouluun. Mutta ovatko ne? Kukapa Suomessa tähän olisi parempi vastaamaan kuin Hovin Ratsutilaa 20 vuotta pyörittänyt Matti Hovi. Haastattelijana toimi Hanna Anttila.

Kuka olet?

Olen Matti Hovi, 1590 perustetun Pirkanmaalla Vesilahdessa sijaitsevan Hovin Ratsutilan 28. isäntä, ratsuväen kapteeni.

Miten, milloin ja miksi kiinnostuit arabeista?

Ensimmäinen ihailmani hevonen oli synnyinkotini naapurin kaunis ja kiltti liinaharja suomenhevonen Tomu. Kun sitten paljon myöhemmin tulin Hovin Ratsutilan omistajaksi, en kuitenkaan ajatellutkaan hankkivani suomenhevosiä. Kaikki kunnia suomenhevoselle, jota ilman emme olisi itsenäisiä, mutta kerran eräällä tallilla pääsin näkemään varhain aamulla kun hevosia laskettiin ulos. Eräs hevonen liikkui aivan erilailla kuin muut, sen liikkeet olivat paljon kauniimmat ja sen olemus oli äärettömän paljon jalompi kuin muiden hevosten. Kun menin kysymään mikä se on, minulle kerrottiin sen olevan arabihevonen. Siitä hetkestä alkaen halusin joskus omistaa sellaisen.

Missä vaiheessa ja miten syntyi ajatus arabeja käyttävästä ratsastuskoulusta?

Arabihevoset tallissamme alkoivat pikkuhiljaa lisääntyä, joten ajattelin että niistä voisi olla huvin lisäksi hyötyä ja lisätuloa maatilalla. En piitannut ihmisten varoittelusta ettei arabi muka sovi ratsastuskouluun tai ettei sillä voi ratsastaa sekä englantilaisella että amerikkalaisella tyylillä. Sanoin aina, että kahden erilaisen tyylin hallitseminen voi olla ongelma puhujalle, mutta ei hevosillemme, jotka ovat hyvin viisaita.

Hovin Ratsutila on myös matkailukohde. Alkuaikoina monet vierailijat olivat sitä mieltä, ettei arabihevosella ylipäätään voi ratsastaa. Arabihevosien maine ratsuina oli silloin erittäin huono. Jouduin palauttamaan mielen Ranskan kuuluisimman keisarin ja maailman sen ajan suurimman armeijan ylimmän komentajan Napoleon Bonaparten. Hänen tallissaan oli satoja erituisia hevosia, mutta taisteluun hän valitsi ratsukseen aina täysiveriarabioriin. Hän oli älykäs strategi joka voitti monet suuret taistelut – miksi hän, joka sai valita sadoista hevosista, olisi ottanut ratsukseen jonkun muun kuin siihen tehtävään parhaiten sopivan? Keskustelu päättyi yleensä tähän.

Millaista on pyörittää ratsastuskoulua, jossa kaikki tuntihevokset ovat arabeja?

Marginaaliryhmään kuulumisen tietysti karsii jonkin verran asiakkaita. Arabin maine jonain ihmehevosena saattaa pelottaa tulla edes kokeilemaan. Toisaalta, jos on kerran päässyt todella kunnolla sinuiksi arabihevosen kanssa, voi olla turhauttavaa ratsastaa enää millään muulla hevosella. Kerran makeaa maistamaan päässeet haluavat tulla aina uudestaan. Asiakkaiden pysyvyys on hyvä. Opettajan pitää osata valita huolellisesti kullekin ratsastajalle sopiva hevo-

nen. Varsinkin aloittelijoille pitää harkita hyvin tarkkaan mikä hevonen sopii. Arabeissa on hyvin laaja kirjo erilaisia luonteita – päinvastoin kuin yleensä luullaan.

Yleensä luullaan, että kaikki arabit ovat tulisia tai suorastaan hulluja. Aloittelijalle pitää olla hyvin rauhallinen hevonen, ja arabeista löytyy myös sellaisia. Meillä on useita arabeita, joita käytetään jopa terapia- ja erityisryhmien ratsastuksessa. Kokeneet taas haluavat yleensä hyvinkin reippaita ja jotkut jopa haasteellisia hevosia. Kaikille löytyy sopiva.

Onko asiakkaiden joukossa paljon sellaisia, jotka tulevat juuri arabien takia?

Arabi hurmaa kauneudellaan, keveydellään ja herkkyydellään. Myös liikkeillään. Kuuluu venäläinen balettianssija on sanonut, että kaikkien tanssijoiden pitäisi ottaa mallia arabihevosesta. Osa tulee nimenomaan tällaisten asioiden hoiduttelun kautta. On myös niitä, joille tärkeintä on paikan läheisyys tai hyvät kulkuyhteydet.

Miten arabi soveltuu tuntikäyttöön? Mitä haasteita se luo?

Koulutus on erittäin vastuullista ja usein paljon aikaa vievää työtä. Osa arabihevosista, usein ne kaikkein upeimmat joiden vanhemmissa on paljon näyttelyvoittajia, vaativat pitkän koulutuksen. Käyttöhevospainotteisen jalostuksen tuloksena syntyneet arabit valmistuvat ratsuksi yleensä paljon nopeammin ja pienemmällä kustannuksella. Mutta kaikista on tähän

mennessä tullut luotettavia ratsuja. Sekin, josta ajattelin kolmivuotiaana, ettei kukaan ikinä tule pysymään tuon hevosen selässä. Tänäpä tuo hevonen on se, jonka voimme antaa pienille lapsillekin kevein mielin ja joka on yksi monista luottohevosistamme. "Hovin hulluimman hevosen" kesytti hoitajatyön loputon rakkaus ja horjumaton usko siihen, että tästä hevosesta tulee hyvä ratsu.

Tiedätkö käytetäänkö arabeja tunneilla muualla Suomessa / maailmalla?

En ole kuullut toisesta ratsastuskoulusta, jossa kaikki hevoset olisivat täysiverisiä tai täysiverisiä arabihevosia. Luulisin että maailmalla sellaisia saattaisi löytyä, mutta hyvin vähän. Luultavasti arabimaissa näitä talleja on, mutta olisi todella mukava tietää onko niitä esimerkiksi muissa Pohjoismaissa tai Keski-Euroopassa.

Mitä vahvuuksia arabilla on antaa tuntikäyttöön/ tuntiratsastajille?

Arabi on varmaan yksi kaikkein monipuolisimmista hevosroduista mitä on olemassa. Mitään muuta rotua ei ole käytetty niin monien muiden ratsuhevosrotujen jalostukseen. Arabi on yksi nopeimmista muttei kaikkein nopein, lähes yhtä hyvä lännenhevonen kuin quarter muttei ihan yhtä hyvä, kokoonsa nähden uskomattoman hyvä hyppääjä, arabeita on käytetty oppimiskykynsä vuoksi jopa sirkuksissa...

Leiriläisiä, kuva: Hanna Pietiläinen

Egyptissä näin arabihevosen vetämät kärryt. Kärryihin oli lastattu paljon tavaraa, ja hevonen oli jätetty odottamaan omistajan paluuta nelikaistaisen vilkkaasti liikennöidyn tien reunaan mihinkään kiinni sitomatta. Siinä se odotti kaikessa rauhassa liikenteen melun keskellä että omistaja palaa. Eräs suomalainen kertoi opettaneensa arabisheikkien hevosia kärryjen eteen – lihaviin, rikkaiden sheikkien oli helpompaa kiivetä kärryyn kuin satulaan. Arabille voi opettaa hyvin monia asioita. Yhdessä se on ylitse muiden: matkaratsuna. Maastossa myös oikein hyvä ja varmajalkainen.

Ja kaikkein tärkein: arabilla on suuri sydän. Ihan fyysisestikin mitattuna arabin sydän on suurempi, mutta varsinkin vertauskuvallisesti sanoen arabilla on suuri sydän. Se on yksi sielukkaimmista ja kauneimmista olennoista mitä maan päällä on. Kun sellainen olento lahjoittaa ratsastajalle oman, ratsastajaan nähden yliveraisen kykynsä liikkuu tuulen nopeudella paikasta ja toiseen parhaissa tapauksissa lähes pelkän ajatuksen voimalla pyydettyinä, siitä jää ikuinen muisto sydämeen. Tällaisia onnellisia, lähes mystisen yhteyden hetkiä ei tietenkään tule usein, mutta kun sellaisen on kerran kokenut arabihevosen kanssa, sitä ei koskaan unohda.

Ihmisillä on käsitys, että arabi on "liian herkkä" ja "yhden ihmisen hevonen" soveltuakseen ratsastuskouluun, mitä vastaisit heille?

On väärässä, jos luulee että kaikki arabit ovat samanlaisia. Jos joku sanoo yleis- täen arabien olevan tietynlaisia, hän paljastaa heti olevansa hevostuntijana aloittelija. On yhden ihmisen arabeita ja sitten on sellaisia, jotka sopivat kaikille, mutta siitä yhden ihmisen arabistakin voi rakastavissa käsissä tulla se kaikille sopiva. Ja sitten on erittäin laaja valikoima kaikkia muita luonteita, mutta luonteethan muuttuvat, metamorfoituvat, ajan ja koulutuksen myötä. Usein kylläkin hitaasti.

Herkkä arabi on ratsastettavissa pienillä avuilla, vaikka ilman varusteitakin. Kuva: Matti Hovi

Hovin Ratsutilan muu toiminta arabien ympärillä?

Hovin Ratsutilalla matkailuryhmille esitellään hevosia. Vierailijat pääsevät näkemään kauniiden viti-valkoisten tammojen lisäksi myös oriita, ja miten ne esiintyvät ja tanssivat hurmataksien tamman. Luultavasti harvassa paikassa pääsee näkemään oriitten machoilua. Hovissa asuu tällä hetkellä viisi arabioria.

Kouluryhmät rakastavat arabihevoseen liit-

tyviä tarinoita. Jos olet lukenut tuhannen ja yhden yön tarinat tiedät, että nimenomaan arabit ovat tarinankertoja ja että tarinoita on loputtoman paljon. Hovin Ratsutilalla on myös taidenäyttely, jossa on pääasiassa täysiverisiä arabihevosia esitteleviä töitä. Tauluja on toista sataa. Maailmalla hyvin tunnetun Ali Almarin arabihevostaulujen lisäksi esillä on useiden kotimaisten taitelijoiden töitä. Esillä on myös tämänvuotisen jääkiekon MM-italin suunnitteleen Tapio Ket-tusen tekemiä pienoisveistoksia arabihevosista. Yhden niistä olen lahjoittanut Suomen Arabihevosyhdistyksen kiertopalkinnoksi, joka annetaan vuosittain parhaalle käyttöarabille, joka on pitänyt yllä arabirodun mainetta käyttöhevosena.

Hovissa pidetään mm. Katja Vanhatalon lännenratsastusvalmennusviikonloppuja, nuorten hevosten käsittelykursseja, kesäleirejä... Paikallinen ratsastusterapeutti ja erityisryhmien ratsastusta tarjoava hevosityrittäjä vuokraa Hovin Ratsutilan tuntihevostia terapiaratsastukseen. Yritykset käyvät tyky- ym. virkistysrekillä Hovissa, jossa kaikki pääsevät arabihevosen selkään ns. aktiviteettiradalle. Ensimmäistä kertaa hevosen selässä istuva ratsastaja ylittää sillan, pujottelee tolppien välissä, kulkee portista "päästämättä vasikoita karkuun", "hyppää" 30 cm esteen, ravaa kentän pitkän sivun jne. Kaikki tietenkin turvallisesti taluttajan johdolla.

Suuri tuleva tapahtuma on Show-näyttely, joka pidetään 1.7. Näyttelyssä on paljon luokkia arabihevosille, mutta myös muiden rotujen edustajat ja ponit otetaan mukaan. Tuomareina toimivat Suomen Ratsujalostusliiton puheenjohtaja Häkan Wahlman ja Suomen Arabihevosyhdistyksen kunniajäsen, SAHY:n jalostusneuvojanakin toiminut Erik Björkstén. Tapahtuma on samalla myyntinäyttely, koska Hovin Ratsutila lopettaa toimintansa ja kaikki tuntihevokset myydään, ellei löydy uutta yrittäjää. Kahdenkymmenen vuoden arabijalostuksen parhaat hedelmät ovat nyt korjattavissa. Kaikki siitoseläimet, tuntihevokset ja tulevaisuuden lupaukset ovat kaupan, kaikkiaan 25 hevosta.

Hovin Ratsutila on myynnissä. Etsimme ensisijaisesti yrittäjää, joka jatkaisi siitä mihin olemme jääneet. Tarjoamme avaimet käteen periaatteella valmista, toimivaa kokonaisuutta ja valmista asiakaskuntaa sekä infrastruktuuria, joka on kahdenkymmenen vuoden määrätietoisen työn tulos: nykyaikaiset tallit, ratsastuskentät, tarhat ja laajat kesälaitumet. Vesilahteen julistetaan maansuru, jos uutta yrittäjää ei löydy.

Ratsutilan naapurina on suuri koulu. Kymmenien koululaisten koulumatkaa ovat kaunistaneet laitumella käyskentelevät arabihevokset. Visaisia matematiikan tehtäviä pohtinut yläasteen oppilas kertoi lepuuttaneensa mieltään katselemalla ikkunasta ulos laitumelle, jossa hevoset kirmasivat vapaana kaikista huolista.

Nopea ja ketterä arabi sopii hyvin myös lännenratsuksi.